

در باب عکاسی صحنه آرایی شده

مهد بسا داغیان

گونه‌ای از عکاسی است که در آن عکاس سوژه را در جلوی دوربین، به منظور به دست آوردن نتایج خاص، تغییر یا آرایش می‌دهد و به نوعی نقش یک کارگردان را ایفا می‌کند. این رویکرد با تأکید بر ماهیت داستانی تصویر و فراتر رفتن از مفهوم محدود رسانه و دادن آزادی عمل به تخیل عکاس است. اینستا لیسن و عکاسی به آرایش اشیا جهت تماشای عمومی اینستا لیسن اطلاق می‌شود که هنرمند آنها را در فضایی خاص که بستگی به تأثیر آن روی کنش‌های متقابل بقیه اجزا دارد، شکل داده است. وقتی یک عکاس به این نمایشگاه وارد می‌شود و عکاسی می‌کند، همه آنچه در قابش قرار می‌گیرد، اگر چه به انتخاب و سلیقه خودش می‌باشد، اما به نوعی لنز دوربین تنها مدیومیست برای بیان هنر چیدمان. در واقع گویی عکاسی به خدمت اینستا لیسن در می‌آید و این دقیقاً نقطه مقابل عکاسی صحنه آرای شده است. در آنجا اینستا لیسن و چیدمان است که به خدمت عکاسی در می‌آید.

حال بیایید اینگونه ببینیم که در اینستا لیسن و عکاسی، اشیا مورد استفاده برای رساندن مفهوم «عکس» باشند، آن وقت می‌توان گفت که عکاسی به خدمت عکاسی در آمده است. با این تفاوت که رسالت هر کدام از این واژه‌ها متفاوت است. در عکاسی اول ایزه عکس در رابطه اش با عکس‌های دیگر و برای رسانیدن مفهومی خاص است و در عکاسی دوم دوربین مدیومیست برای بیانگری. در نهایت اینکه نه تنها تعامل دو حوزه متفاوت از هنر، بلکه جهت این تعاملات و تقدم و تاخر در اولویت قرار گرفتن هر یک از حوزه‌های هنر، در این تعاملات نیز مفاهیم، معانی و کارکردهای جدیدی را می‌آفریند.

بوم خیر

راه یابی کار نویسندگی شیرازی به مر حله نهایی جشنواره برزیل

اثر یک کار نویسندگی شیرازی با موضوع جام جهانی فوتبال و عدالت جهانی به مرحله نهایی چهاردهمین جشنواره لیمیرا راه یافت. به گزارش هنر آنلاین اثر احمد رضا سهرابی کار نویسندگی شیرازی به مرحله پایانی دوری چهاردهمین جشنواره بین‌المللی LIMEIRA برزیل راه یافت. جشنواره یاد شده از معتبرترین جشنواره‌های بین‌المللی کارتون برزیل است که امسال برگزار می‌شود. اثر کاریکاتور نویسندگی شیرازی درباره جام جهانی و عدالت، با این رویکرد و انگیزه خلق شده که این جشنواره هر سال موضوعی خاص دارد و امسال نیز جام جهانی فوتبال و عدالت جهانی را با هم پیوند داده است. سهرابی در این اثر به طراحی اثر با مداد و روان نویس و به گونه دستی پرداخته و سپس با ابزار رایانه‌ای به آن جان بخشیده است. این کاریکاتور نیست، تاکنون برنده حدود ۳۰ جایزه از جشنواره‌های ملی و بین‌المللی شده و آثارش ضمن راهیابی به نمایشگاه‌های معتبر جهانی در کاتالوگ جشنواره‌های بین‌المللی کارتون و کاریکاتور اومیا ژاپن، نانجینگ چین، مازاتلان مکزیک، دوسالانه پرتغال، دوسالانه آفریقا، برلین آلمان، نیلس بوگه دانمارک و آیدین دوغان ترکیه به چاپ رسیده است. دریافت جایزه برتر جشنواره جهانی کارتون اندونزی، جایزه اول کاریکاتور نخستین جشن روزنامه نگاران جوان ایران در سال ۷۵، جایزه اول جشنواره مطبوعات خلیج فارس، جایزه دو دوره جشنواره مطبوعات و خبرگزاری‌های ایران و جایزه اول کاریکاتور بیست و یکمین جشنواره صدا و سیما از جمله افتخارات احمد رضا سهرابی به شمار می‌رود.

نگاهی به دومین نمایشگاه سالانه عکس گروه «پودיום»

عکاسی در قاب ذائقه اجتماعی

علیرضا بخشی استوار

دومین نمایشگاه سالانه گروه عکس «پودיום» در گالری راه ابریشم برگزار شد. ایده اصلی شکل‌گیری این گروه که متشکل از ۵ فتوژورنالیست (جاوید نیک پور، روشن نوروزی، محمد علی نجیب، فرزام صالح و پیام ثانی) است بر ثبت تصاویر مستند از رویدادهای ورزشی است. رویدادهای ورزشی که در حوزه عمومی جامعه کمتر به آن پرداخته می‌شود. یا در صفحات روزنامه‌ها و مطبوعات ورزشی حرفی از آنها به میان نمی‌آید. این گروه نام خود را از یک وسیله یا بهتر یک سمبل مورد وفای در سایر ورزش‌ها انتخاب کرده است. «پودיום» در حقیقت نام همان سکویی است که قهرمانان یک رشته ورزشی برای دریافت مدال یا جام قهرمانی بر روی آن می‌ایستند و دیده می‌شوند.

عکس‌های این گروه با دو رویکرد به ثبت می‌رسد. در رویکرد نخست که فاصله نزدیک تری با عکاسی مستند خبری یا اجتماعی دارد، اعضای پودיום از مسابقات شبیه به چوگان، کشتی چوچه و ورزش‌هایی از این دست عکاسی می‌کنند. مثلاً آن‌ها به مسابقات چوگان یک تیم زنانه نه چندان مشهور در تهران می‌پردازند. گزارش‌های مستند از تمرین‌ها، مسابقات و در جنبه‌ای دیگر پرتزه‌هایی از زندگی شخصی ورزشکاران این گروه جنبه‌ای از عکس‌هایی است که این گروه به ثبت می‌رسانند. یا مجموعه عکسی که از مسابقات کشتی چوچه اسفراین ثبت کرده بودند با رویکرد مستند اما از دریچه متفاوت به تصویر در آمده بود. عکاسی مستند عرضه شده در پودיום اگر چه به لحظات کنش‌مند یک اتفاق ورزشی هم می‌پردازد اما تلاش می‌کند از پرستش کردن آن سوژه‌ای از ورزش که جنبه

ای تبلیغاتی یا پروپاگاندا ندارد و همه چیز نگاه کند. عکاس‌ها به کیفیت اتفاق‌ها در کل بستر یک رویداد ورزشی به یک میزان اهمیت می‌دهند. یک تماشاگر روی سکو به همان اندازه اهمیت دارد که قهرمان روی صحنه مسابقه. یا در میدان چوگان لحظه استراحت یک اسب در اصطبل به همان اندازه اهمیت دارد که توپ غلتان در میان میدان مسابقه.

از همین رو آنها عکس سیاه و سفید ورزشی عرضه می‌کنند. کیفیت اتفاق‌ها در کل بستر یک رویداد ورزشی به یک میزان اهمیت می‌دهند. یک تماشاگر روی سکو به همان اندازه اهمیت دارد که قهرمان روی صحنه مسابقه. یا در میدان چوگان لحظه استراحت یک اسب در اصطبل به همان اندازه اهمیت دارد که توپ غلتان در میان میدان مسابقه.

کلی یک رویداد می‌گذارد ثابت می‌کند. این گروه در طول یکسال تنها سه رویداد یا نهایت چهار رویداد را در نظر می‌گیرند و به شکلی متناوب از پرورنده ورزشی آن‌ها تصویر بر می‌دارند. این نشان می‌دهد که تناوب و فاصله گذاشتن بین عکس برداری از یک رویداد خود می‌تواند تفاوت‌هایی را در خود سوژه پدیدار کند که از منظر همین فاصله قابل رویت است. عکس برداری کردن از یک سوژه ورزشی با نگاهی مجموعه‌محور در زائر مستند یکی از ویژگی‌های منحصر به فرد عکس‌های گروه پودיום است که رویکرد متفاوت آن‌ها را تعیین می‌کند.

سویه دیگر عکس‌های این گروه که مثلاً به مسابقات شنا بازمی‌گردد کاملاً وجهی «فاین آرت» به خود می‌گیرد. در این رویه عکاسان به دنبال سوژه‌های فرمال و تصویری در عکاسی ورزشی هستند که فارغ از موضوع ورزش در شکل و صورت برای طرح موضوع عکاسی قابل استفاده باشند. در این شرایط عکاس از وجه مستند فاصله زیادی نمی‌گیرد چرا که مبانی عکاسی خود را بر

سویه دیگر عکس‌های این گروه کاملاً وجهی «فاین آرت» به خود می‌گیرد. در این رویه عکاسان به دنبال سوژه‌های فرمال و تصویری در عکاسی ورزشی هستند که فارغ از موضوع ورزش در شکل و صورت برای طرح موضوع عکاسی قابل استفاده باشند

عکاسی مستند گذاشته است. عکاس اگر به سراغ عکاسی مستند می‌رود سعی می‌کند تا آنجا که امکان دارد به مناسبات آن صحنه بگذارد اما در این میان گاهی مرزها را شکسته و تصویر مورد توجه خود را که از میان تصاویر به دست آورده است بر جسته کند. در نمایشگاه عکس پودיום جدای از این‌که مخاطب می‌تواند عکس ورزشی خاص ببیند می‌تواند با یک جنس از مستند نگاری آشنا شود که در قالب یک رویداد ورزشی تا به حال به آن این‌گونه پرداخته نشده است.

شاید ما در این نمایشگاه عکس زیبا نبینیم، اما خود ذات پرداختن به یک موضوع ورزشی از دریچه مستند رویکردی است که کمتر رخ می‌دهد. یا شاید در این شکل و شمایل رخ نمی‌دهد. این نمایشگاه جدای از یک سری سلیقه و علایق شخصی، در مورد عکاس‌ها، به حفظ و ثبت ورزش‌هایی مبادرت می‌ورزد که تا به حال در وجهی گسترده به آن پرداخته نشده و از سوئی بیم فراموشی آن می‌رود.

نگاه

نگاهی به آثار مدرنیستی نمایشگاه تابستانه گالری ماه

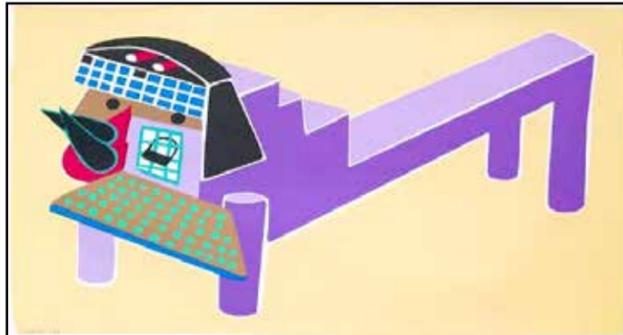
نمایندگان مدرنیسم ایرانی زیر یک سقف

بهروز فائقیان

نمایشگاه تابستانه گالری ماه مجموعه‌ای از آثار ۴۵ هنرمند را از ۱۶ شهریور ماه به نمایش گذاشته است. این مجموعه اگر چه بدون رویکردی مشخص گردآوری شده و نمایشی کلاسیونی محسوب می‌شود اما از حیث حضور آثاری از نسل‌های مختلف هنر مدرنیستی ایران در این نمایشگاه جالب توجه به نظر می‌آید. از این‌ها منظر مروری بر این دسته از آثار نمایشگاه که بعضاً آثاری کمتر دیده شده از هنرمندان نوگرایی ایران را در بر می‌گیرد خالی از لطف نخواهد بود.

انتزاع‌گری در نقاشی

انتزاع‌گری به عنوان یکی از رویکردهای شاخص هنر مدرنیستی در اینجا با آثاری از مسعود عربشاهی، حسین کاظمی و فریده لاشایی نمایش داده می‌شود. در این میان عربشاهی با تک‌اثری به شیوه انتزاع ناب حضور دارد و برخلاف دیگر آثار او که پوشیده از ریز نقش‌هاست در سادگی تمام سطحی نسبتاً ساده و تنها با چند اشاره طراحی خطی را شامل می‌شود. حسین کاظمی دیگر هنرمند

پیشکسوت نوگرایی ایران هم با یکی از آثار سری چشم‌اندازهای انتزاعی اش در این نمایشگاه حاضر است که به سادگی و با ترکیب چند سطح و بازی‌های خطی پرداخته شده است. فریده لاشایی از نسل‌های متاخر مدرنیسم هم با یکی از نقاشی‌های انتزاعی هیجانی اش که مشتمل بر رنگ‌گذاری‌های اکسپرسیونیستی است در رده هنرمندان انتزاعی حاضر در این نمایشگاه جای می‌گیرد. دوا اثر او مهدی سجایی که تجربه‌هایی در هنر انتزاعی را هم در کارنامه هنری خود دارد در این نمایشگاه ارائه شده است. هر دو اینها کولاهایی حجمی هستند که پیش از همه بر عناصری چون بافت و رنگ استوار هستند و چیزی میان نقش برجسته‌های رنگین و نقاشی کنشی را شکل می‌دهند.

مدرنیسم ایرانی

مدرنیسم ایرانی هم که عمدتاً با مکتب‌ها و جریان‌هایی چون سقاخانه و نقاشی خط شناخته می‌شود در این مجموعه با آثار متعددی حضور دارد. سه اثر از سری «دخترها» از ناصر اویسی که نسخه‌هایی متوالی از این موضوع ارائه می‌دهد در نمایشگاه دیده می‌شود. تک‌اثر مجسمه‌ای از ژازه طباطبایی از دیگر آثار این نمایشگاه است که در ارتباط با مدرنیسم ایرانی قرار می‌گیرد. این مجسمه از مجموعه آثار آشنای او انتخاب شده که ژازه با استفاده از موادی مصرف‌چرخ‌ودنده شکسته، آهن پاره، اسباب و وسایل کوچک و لوازم یدکی مستعمل به پیکره‌های کوچک و بزرگ زیبایی تبدیل کرده است.

بیان شخصی و رویکرد مدرنیستی

رویکردهای شخصی در بیان مدرنیستی به

عنوان یکی از گرایش‌های شاخص هنر نوگرایی ایران در این نمایشگاه با دو چهره شناخته می‌شود. منوچهر معتبر نقاش مطرح پیشکسوت یکی از تثبیت‌شده‌ترین و اصیل‌ترین شیوه‌های بیان شخصی را در آثار او می‌توان سراغ گرفت با دو اثر در این نمایشگاه حضور دارد. یکی از اینها اثری ترکیب شده از چهار تصویر هم‌اندازه بدن برهنه یک مدل نقاشی است که در ورسیون‌های مختلفی از بازی نور و سایه در جوار یکدیگر قرار گرفته‌اند. همچون تعداد دیگری از آثار این هنرمند که با هارمونی خاکستری شکل گرفته اینجا هم تاش‌های رنگی درخشان از کنش هیجانی همزمان نقاش نشان دارد. اثر دیگر او در این نمایشگاه از سری نقاشی‌های «زنان چادرپوش» انتخاب شده که توده زنان را در دریافتی اکسپرسیونیستی از فضا به تصویر کشیده است.

عنوان یکی از گرایش‌های شاخص هنر نوگرایی ایران در این نمایشگاه با دو چهره شناخته می‌شود. منوچهر معتبر نقاش مطرح پیشکسوت یکی از تثبیت‌شده‌ترین و اصیل‌ترین شیوه‌های بیان شخصی را در آثار او می‌توان سراغ گرفت با دو اثر در این نمایشگاه حضور دارد. یکی از اینها اثری ترکیب شده از چهار تصویر هم‌اندازه بدن برهنه یک مدل نقاشی است که در ورسیون‌های مختلفی از بازی نور و سایه در جوار یکدیگر قرار گرفته‌اند. همچون تعداد دیگری از آثار این هنرمند که با هارمونی خاکستری شکل گرفته اینجا هم تاش‌های رنگی درخشان از کنش هیجانی همزمان نقاش نشان دارد. اثر دیگر او در این نمایشگاه از سری نقاشی‌های «زنان چادرپوش» انتخاب شده که توده زنان را در دریافتی اکسپرسیونیستی از فضا به تصویر کشیده است.

تک‌اثری از نیکزاد نجومی هم که در این نمایشگاه ارائه شده، نمونه‌ای از مدرنیسم به شیوه بیان شخصی را در هنر ایران نمایندگی می‌کند. این نقاشی که دو قسمتی است، وضعیت‌های متفاوتی را از تک پرسوناژ انسانی اثر به تصویر می‌کشد.

بیان‌گری و اکسپرسیونیسمی که در نقاشی او به وضوح بروز کرده، تأثیرگذارترین وجه اثر او را تشکیل می‌دهد.

قاسم حاجی زاده دیگر هنرمندی که بیان شخصی خود را در نقاشی‌هایش دنبال می‌کند با سه اثر نقاشی در این نمایشگاه حضور دارد. یکی از اینها تصویر زن نوازنده‌ای است که در انبوه گیاهان باغچه‌ای دراز کشیده و سازش را به کناری نهاده است. اثر دیگر او تصویری از یک چشم‌انداز روستایی است که کودک‌کافی را نشان می‌دهد در حالی که دور هم جمع شده‌اند و انگار به دوربینی که از آنها عکاسی می‌کند چشم دوخته‌اند. اثر سوم او در این نمایشگاه اما فضایی متفاوت را به تصویر کشیده است؛ صحنه فضایی مثالی است که ورزشکاران باستانی دوه دو فیگوری نمایشی برای تماشاگر گرفته‌اند در حالی که عقاب‌بال‌هایش را بر گرداگرد آن‌ها گسترده است.

و بالاخره حسینعلی ذابیحی نیز با سه اثر در این نمایشگاه در رده هنرمندانی قرار می‌گیرد که بیانگری را در آثار خود دنبال می‌کنند. دوا اثر ذابیحی در این نمایشگاه پرتنه‌هایی هستند که او به شیوه اکسپرسیونیستی ترسیم کرده و واجد مولفه‌های آشنای این شیوه از نقاشی یعنی اغراق‌های فرمی و رنگی همچنین تأکیدها در آکسان‌گذاری عناصر تابلو‌هاست. اثر دیگر ذابیحی در این نمایشگاه هم چشم‌اندازی شهری را به تصویر می‌کشد که همچنان از مولفه‌های یاد شده بهره می‌برد.

